Eerste Kamer der Staten-Generaal **I**

Vergaderjaar 2026-2027

37 020 XV Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 2027

B **VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG**
Vastgesteld 19 november 2026

De vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid[1] heeft schriftelijk overleg gevoerd met de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over **niet en gedeeltelijk uitgevoerde moties en over (deels) openstaande toezeggingen.** Bijgaand brengt de commissie hiervan verslag uit. Dit verslag bestaat uit:

- De uitgaande brief van 29 september 2026.
- De antwoordbrief van 12 november 2026.

De griffier van de vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
Van der Bijl

[1] Samenstelling:
Van Apeldoorn (SP), Bakker-Klein (CDA), Van Ballekom (VVD), Baumgarten (JA21), Beukering (Fractie-Beukering), Bezaan (PVV), Bovens (CDA), Fiers (PRO), Van Gasteren (Fractie-Van Gasteren), Van der Goot (OPNL), Griffioen (D66), Van Gurp (PRO) (voorzitter), Huizinga-Heringa (ChristenUnie), Karaaslan (D66), Koffeman (PvdD), Lagas (BBB), Van der Linden (VVD), Moonen (D66) (ondervoorzitter), Van den Oetelaar (FVD), Perin-Gopie (Volt), Petersen (VVD), Ramsodit (PRO), Van Rooijen (50PLUS), Roovers (PRO), Van de Sanden (Fractie-Van de Sanden), Schalk (SGP), Visseren-Hamakers (Fractie-Visseren-Hamakers), Walenkamp (Fractie-Walenkamp), Van Wijk (BBB)

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE EERSTE KAMER DER STATEN-GENERAAL

Aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Den Haag, 29 september 2026

De Eerste Kamer beziet ieder jaar in hoeverre de toezeggingen die door de verschillende bewindspersonen aan deze Kamer zijn gedaan reeds zijn nagekomen en in hoeverre door de Kamer aangenomen moties zijn uitgevoerd.

Hierbij treft u digitale overzichten van respectievelijk de openstaande en deels voldane toezeggingen en van de niet of gedeeltelijk uitgevoerde moties op het beleidsterrein van uw departement, waarvan de termijn volgens onze informatie op **1 juli 2026** is verstreken. De overzichten zijn te raadplegen via de volgende links:

Rappel toezeggingen:
https://www.eerstekamer.nl/rappel_toezeggingen_2?rappel=vn17dtmx5iwp&ministerie=vghyngkof7kn

Rappel moties:
https://www.eerstekamer.nl/rappel_moties?rappel=vn18fxd39qv5&ministerie=vghyngkof7kn

De Kamer verneemt graag vóór **vrijdag 13 november 2026** wat de stand van zaken is met betrekking tot de nakoming dan wel uitvoering van de in de overzichten opgenomen toezeggingen en moties.

Indien een toezegging naar uw oordeel inmiddels is voldaan, verneemt de Kamer graag op welke wijze hieraan uitvoering is gegeven. Indien een toezegging nog niet of niet geheel is nagekomen, ontvangt de Kamer graag een prognose van de termijn waarop dit alsnog zal gebeuren. Hetzelfde geldt voor de moties op uw beleidsterrein die momenteel als niet of gedeeltelijk uitgevoerd staan geregistreerd.

Totaaloverzichten

In verband met het aantreden van het nieuwe kabinet maak ik graag van de gelegenheid gebruik om u tevens eenmalig en uitsluitend ter informatie een volledig overzicht aan te bieden van de openstaande en deels voldane toezeggingen die door uw ambtsvoorgangers zijn gedaan. In dit overzicht zijn ook
toezeggingen met een onbepaalde termijn opgenomen. Daarnaast treft u een volledig overzicht aan van de door de Kamer aangenomen moties die nog niet of deels zijn uitgevoerd.

Totaaloverzicht toezeggingen:
https://www.eerstekamer.nl/rappel_toezeggingen_2?rappel=vn18dm3e5px0&ministerie=vghyngkof7kn

Totaaloverzicht moties:
https://www.eerstekamer.nl/rappel_moties?rappel=vn18h7axx4bg&ministerie=vghyngkof7kn

De Eerste Kamer tracht de registratie van toezeggingen en moties zo actueel mogelijk te houden. Hiervoor is van belang dat bewindslieden brieven, nota’s en andere stukken die samenhangen met toezeggingen of moties die betrekking hebben op de Eerste Kamer (ook) rechtstreeks aan deze Kamer aanbieden, onder vermelding van de relevante registratienummers van de toezeggingen dan wel de Kamerstuknummers van de moties.

Dr. M.L. Vos
Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 november 2026

In reactie op uw brief van 29 september 2026, met kenmerk 182517.13 betreffende het rappel toezeggingen en moties, ontvangt u hierbij geactualiseerde overzichten.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

J.A. Vijlbrief

Bijlage 1 - Rappel toezeggingen MSZW

1. Toezegging Bij de evaluatie van de wet expliciet aandacht besteden aan de effecten op de seizoensarbeid en agrarische sector (35.074) (T02730)

In een brief aan de Eerste Kamer d.d. 22-09-2026 (Kamerstukken I, 2026-2027, 35074, AC) is op deze toezegging ingegaan.

2. Toezegging Het gebruikmaken van wetenschappelijk arbeidsmarktonderzoek bij de evaluatie van de wet (35.074) (T02732)

In een brief aan de Eerste Kamer d.d. 22-09-2026 (Kamerstukken I, 2026-2027, 35074, AC) is op deze toezegging ingegaan.

3. Toezegging De Kamer jaarlijks schriftelijk te informeren over de monitoring van de Wet inburgering 2021 (35.483) (T03101)

Op 28 januari 2026 is deze toezegging aan bod gekomen in een brief aan de Tweede Kamer (Kamerstukken II, 2025-2026, 32 824, nr. 478). Per abuis is de Eerste Kamer toen niet geïnformeerd. De Eerste Kamer zal zo snel mogelijk alsnog reactie op de toezegging ontvangen.

4. Toezegging Indien nodig bereidheid tot het nemen van extra maatregelen halveren kinderarmoede per 2025 (36.200) (T03508)

- Deze toezegging is gedaan op 18 oktober 2022 door de toenmalige minister-president van het kabinet-Rutte IV. Dat kabinet had de doelstelling om het kinderarmoedecijfer te halveren in 2025 t.o.v. 2015, waarbij kinderarmoede werd gemeten volgens de toenmalige armoededefinitie (het niet-veel-maar-toereikendbudget). Op dat moment betekende dat concreet dat het aandeel kinderen moest worden teruggebracht tot 4,6% of lager.
- In paragraaf 5.2.6 van de SZW-begroting 2025 (pagina 177) (Kamerstukken I, 2024-2025, 36 600 XV, nr. 2) is te lezen dat het armoedecijfer in 2025 naar verwachting uitkwam op 4,4%. Daarmee was de doelstelling van het toenmalige kabinet behaald.
- In lijn met de toezegging aan het lid Janssen zijn zowel voor 2024 als 2025 extra maatregelen genomen om het kinderarmoedecijfer te verlagen, onder meer met verhogingen van het kindgebonden budget. Een toelichting hierop is te lezen in paragraaf 5.2.10 van de SZW-begroting 2024 (pagina 200) (Kamerstukken I, 2023-2024, 36 410 XV, nr. 2), en in paragraaf 5.2.9 van de SZW-begroting 2025 (pagina 183) (Kamerstukken I, 2024-2025, 36 600 XV, nr. 2).
- In oktober 2024 hebben CBS, Nibud en SCP een nieuwe armoededefinitie gepubliceerd. Sindsdien wordt deze armoededefinitie gehanteerd in het armoedebeleid. Ook volgens deze nieuwe definitie is armoede meer dan gehalveerd, van 7,8% in 2018 [het oudste jaar waarvoor een meting volgens de nieuwe definitie beschikbaar is] naar 2,8% in 2024 [het laatste jaar waarvoor een meting beschikbaar is]. Op basis van de MEV 2027 komt het kinderarmoedecijfer naar verwachting uit op 2,6% in 2025 en 2,4% in 2026. Daarmee is het kinderarmoedecijfer ook volgens de nieuwe definitie meer dan gehalveerd.

5. Toezegging Onderzoek naar voorstel CDA opnemen vrijwillige voortzetting risicodekking als default (36.067) (T03640)

Deze toezegging is behandeld in een brief aan de Eerste Kamer d.d. 17-12-2025 (Kamerstukken I, 2025-2026, 36067, CL). Deze toezegging (T03640) heeft dezelfde strekking als de aangenomen motie-Oomen cs (MOTIE VAN HET LID OOMEN-RUIJTEN C.S. 36 067 AR). De motie is inmiddels uitgevoerd.

6. Toezegging Navraag gemeenten niet-gebruik en ambtshalve toekenning (armoede)regelingen (36.410 XV) (T03799)

Op deze toezegging is ingegaan in een brief aan de Eerste Kamer d.d. 10-03-2026 (Kamerstukken I, 2025-2026, 24 515, A). Om inzicht te krijgen in de ondersteuningsbehoeften van gemeenten, zijn gesprekken gevoerd met diverse gemeenten. Hieruit bleek dat, gelet op de verschillen in lokale context en uitvoering, ook de wensen en behoeften van gemeenten uiteenlopen. Wel was er consensus over één specifiek punt: gemeenten willen de mogelijkheid hebben om de individuele inkomenstoeslag ambtshalve toe te kunnen kennen. Deze mogelijkheid is inmiddels gerealiseerd door middel van een amendement op het wetsvoorstel Participatiewet in balans spoor 1.

7. Toezegging Aanpakbrief OR (35.673) (T03897)

Beoogd wordt om de Eerste Kamer eind 2027 de aanpakbrief toe te sturen. Maatregelen om de naleving te verhogen, leiden mogelijk tot een aanpassing van de Wet op de ondernemingsraden (WOR). Omdat de opvolging van het SER-advies over het politiek primaat bij medezeggenschap bij de overheid ook tot (beperkte) aanpassing van de WOR kunnen leiden, en de WOR op enkele punten geactualiseerd kan worden, is besloten dit samen in één pakket te behandelen. Het uitzoekwerk en het overleg met sociale partners vragen hierdoor meer tijd dan van tevoren gedacht.

8. Toezegging OR nadrukkelijker betrekken bij maatschappelijke thema’s zoals werving en selectie (35.673) (T03898)

De Eerste Kamer wordt hierover geïnformeerd in de Voortgangsbrief offensief gelijke kansen, die in november van dit jaar wordt verstuurd.

9. Toezegging Publicatie werkwijze arbeidsinspectie en ABD (35.673) (T03900)

In de wetsbehandeling van de Wet gelijke kansen werving en selectie is toegezegd de werkwijze van de arbeidsinspectie en ABD te publiceren (35.673) (T03900). Deze werkwijze zou worden ontwikkeld indien de wet was aangenomen. Omdat het wetsvoorstel niet is aangenomen, is deze werkwijze nooit ontwikkeld. Daarom kan ook niet worden voldaan aan deze toezegging.

10. Toezegging Overzicht krijgen van beschikbare budgetten voor professionalisering van medische beroepen en voor professionalisering van beroepen in het sociaal domein (36.602) (T03970)

In de nota naar aanleiding van verslag Eerste Kamer begroting SZW 2025 van 4 februari 2025, Kamerstuk 2024/2025 36600 XV, p. 2 en 3 is ingegaan op de vraag naar een overzicht van beschikbare budgetten voor professionalisering van medische beroepen en voor professionalisering van beroepen in het sociaal domein. Exacte cijfers zijn echter niet beschikbaar. Investeren in kennis, vakmanschap en vaardigheden van professionals is een verantwoordelijkheid van werkgevers en werknemers, waarover veelal in cao’s afspraken zijn vastgelegd. Volgens de Personeelsmonitor van het A&O fonds Gemeenten gaven gemeenten gemiddeld 1,6% van hun loonsom uit aan opleiding en ontwikkeling.

11. Toezegging Kamers informeren over samenwerking met grensregio's (36.446) (T04102)

Beoogd wordt om de Eerste Kamer eind 2026 te informeren.

12. Toezegging Overzicht van het aantal fondsen en volume aan pensioengeld zonder definitief invaarmoment ((36.578) (T04118)

Deze toezegging wordt meegenomen in de Voortgangsrapportage winter 2027. Beoogd wordt deze in februari 2027 naar de Eerste Kamer te sturen. In de voortgangsrapportage monitoring Wtp zomer 2026 is aangegeven dat er op dat moment één pensioenfonds/kring was dat nog geen datum heeft vastgesteld om in te varen (Kamerstukken I, 2025–2026, 32043, nr. 714, blz. 12 voetnoot 22). Aangezien pensioenfondsen hun invaarmelding bij voorkeur een jaar voor het daadwerkelijk invaren doen, zal op dit punt na 1 januari 2027 de balans worden opgemaakt. Deze toezegging wordt

daarom (ook) meegenomen in de Voortgangsrapportage monitoring Wtp winter 2027. Beoogd wordt deze in februari 2027 naar de Eerste Kamer te sturen.

Bijlage 2 - Rappel moties MSZW

1. Motie-Oomen-Ruijten (CDA) c.s. over het keuzerecht voor een bedrag ineens (35.555, H)

De motie Oomen-Ruijten is uitgewerkt via het Wetsvoorstel Herziening bedrag ineens (36.154). Het wetsvoorstel is inmiddels aangenomen door de EK. De inwerkingtredingsdatum is opgeschoven naar 1 januari 2029.

2. Motie-Moonen (D66) c.s. over het dichten van een pensioenkloof (36.067, Z)

De motie loopt mee in de evaluatie van de Wet toekomst pensioenen. De Eerste Kamer wordt hier voor de zomer van 2028 over geïnformeerd.

3. Gewijzigde motie-Van Apeldoorn (SP) c.s. over het halveren van de kinderarmoede per 2025 en het opnemen van extra doelen in de miljoenennota 2024 (36.350 IX / 36.350 XV, I)

- Deze motie is ingediend op 11 juli 2023 en *spreekt uit dat de demissionaire regering [i.e. het kabinet-Rutte IV] vast blijft houden aan het doel de kinderarmoede minimaal te halveren per 2025 en in de komende Miljoenennota [i.e. de Miljoenennota voor 2024] maatregelen opneemt die de kinderarmoede in 2024 zoveel als mogelijk richting dit doel zal doen dalen.*
- Het toenmalige kabinet heeft gehoor gegeven aan de motie door extra maatregelen te nemen voor 2024 om kinderarmoede terug te dringen. De details hierover zijn o.a. te vinden in hoofdstuk 5.2 van de SZW-begroting 2024 (Kamerstukken I, 2023-2024, 36 410 XV, nr. 2). Daarmee is deze motie reeds twee jaar geleden uitgevoerd.
- In de SZW-begroting 2024 wordt dit op verschillende plekken benoemd (p. 146, p. 179 en p. 180). Per abuis staat de motie in de SZW-begroting 2024 nog in de lijst nog af te handelen moties (tabel 191, p. 252). In de SZW-begroting 2025 (Kamerstukken I, 2024-2025, 36 600 XV, nr. 2) staat de motie wel opgenomen in de lijst met afgehandelde moties (tabel 176, p. 217).

4. Gewijzigde motie-Van Rooijen (50PLUS) c.s. over het ongedaan maken van de Inkomensondersteuning AOW en het opnieuw invoeren van IOAOW per 1 januari 2025 (36.350 IX / 36.350 XV, J)

De uitwerking van deze motie is meegenomen in de Voorjaarsnota die verzonden is door Financiën (Kamerstuk 2021-2022 nr. 36120 nr. 1), de brief van 31 januari 2023 over de uitvoering van de moties van het lid Van Rooijen over inkomensondersteuning AOW (Kamerstukken I 36.200 / 36.208, AU) en het verslag van het schriftelijk overleg over de uitvoering van de moties van het lid van Rooijen over inkomensondersteuning (Eerste Kamerstukken I, 36.200 / 36.208 / 36.350, AX). Het kabinet blijft staan achter de toelichting die door de toenmalig minister van Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen is gegeven en gaat niet over tot het herinvoeren van de IOAOW.

5. Motie-Van der Goot (OPNL) en Bakker-Klein (CDA) c.s. over het fiscale knelpunt bij hybride werken van grensarbeiders (35.714, H)

De staatssecretaris van Financiën is in verschillende brieven (35714 I, 35 714 J, 35 714 K en 35 714 L) ingegaan op de uitvoering van deze motie. Aanvullend op de brief van 3 juni, heeft de Staatssecretaris de Kamer op 13 oktober geïnformeerd over de laatste stand van zaken in relatie tot de Benelux, België en Duitsland (35.714 M). In deze brief geeft de Stas aan dat er gesprekken lopen met België en Duitsland over het maken van afspraken. Op 20 oktober 2025 heeft de Staatssecretaris het wijzigingsprotocol met Duitsland ter stilzwijgende goedkeuring voorgelegd aan de Kamer (36 840 -1).

6. Motie-Van Apeldoorn (SP) c.s. over beleidsvoorstellen om kinderarmoede te verminderen (36.600, P)

- Deze motie is ingediend op 19 november 2024 en verzoekt de regering *om beleidsvoorstellen uit te werken met als doel om nog gedurende deze Kabinetsperiode [i.e. van het kabinet-Schoof] de kinderarmoede verder, en significant tot onder het niveau van 2024, te verminderen, en de Kamer hierover vóór publicatie van de Voorjaarsnota 2025 te informeren*.
- In de brief *Armoede-intensiteit, niet-gebruik en energiearmoede* van 22 april 2025 (Kamerstukken I, 2024-2025, 36 600 XV, L) heeft het toenmalige kabinet aangegeven dat het van mening was aan de motie te voldoen in het licht van de op dat moment meest recente armoederaming, die liet zien dat het aandeel kinderen in armoede zou dalen van 3,4% in 2024 naar 2,7% in 2028.
- In de brief *Nadere vragen uitvoering motie-Van Apeldoorn c.s.* van 10 juli 2025 (d.d. 10-07-2025 (177718) heeft het toenmalige kabinet hier extra uitleg over gegeven.
- Volgens de meest recente raming (MEV 2027) komt het kinderarmoedecijfer voor de komende jaren naar verwachting uit onder het niveau van 2024. In 2024 lag het aandeel kinderen in armoede namelijk op 2,8%, en volgens de MEV 2027 komt dit in 2026 naar verwachting uit op 2,4%.
- Het huidige kabinet heeft in paragraaf 7.2.8 van de SZW-begroting 2027 (pagina 185) (Kamerstukken I, 2026-2027, 37 020 XV, nr. 2) in reactie op een verglijkbare motie – de motie-Bikker c.s. (Kamerstukken II, 2025–2026, 36 848, nr. 84) – het volgende aangegeven: *Gegeven de grote uitdagingen waar dit kabinet voor staat, de aanhoudende oorlog in het Midden-Oosten en de gevolgen daarvan voor de inflatie en de koopkracht, acht het kabinet een stabilisering van het armoedecijfer voor komend jaar het hoogst haalbare. Ondertussen blijft het kabinet zich inzetten voor de bestrijding van armoede, bijvoorbeeld door niet-gebruik terug te dringen, de inkomenszekerheid te verbeteren, en mensen te stimuleren om te gaan werken of meer uren te gaan werken.* In het verlengde daarvan acht het kabinet een verdere substantiële verlaging van het kinderarmoedecijfer op dit moment ook niet haalbaar.

7. Motie-Vos (GroenLinks-PvdA) c.s. over het waarborgen van de onafhankelijkheid van sociale partners (36.545, E)

In september is de Voortgangsbrief onderhoud cao-stelsel naar de Tweede Kamer gestuurd (brief d.d. 22 september 2026, Kamerstukken II 2025-2026, nr. 29544-1336). De brief is per abuis niet direct aan de Eerste Kamer verstuurd. Op 28 oktober 2026 is een afschrift aan de Eerste Kamer verstuurd.

8. Motie-Van Apeldoorn (SP) c.s. over maatregelen in de komende Miljoenennota om kinderarmoede te verminderen (36.725, G)

- Deze motie is ingediend op 1 juli 2025 en verzoekt de regering *om in de komende Miljoenennota [i.e. de Miljoenennota voor 2026] gerichte maatregelen op te nemen met als doel de kinderarmoede in 2026 en de jaren daarna alsnog significant verder te verminderen, onder het nu door het CPB voorspelde niveau*.
- In paragraaf 7.2.8 van de SZW-begroting 2026 (pagina 189) (Kamerstukken I, 2025-2026, 26 800 XV, nr. 2) heeft het toenmalige demissionaire kabinet aangegeven dat het de motie-Van Apeldoorn c.s. heeft meegewogen bij de besluitvorming over het koopkrachtbeeld, maar er niet voor gekozen heeft om in de Miljoenennota voor 2026 nieuwe maatregelen voor te stellen om de kinderarmoedecijfers verder te laten dalen, gelet op de demissionaire status van het toenmalige kabinet, de maatregelen die het toenmalige kabinet al nam om armoede terug te dringen en de bijzondere aandacht die het toenmalige kabinet daarbij had voor kinderen in armoede, en het ontbreken van dekking voor extra maatregelen.

9. Gewijzigde motie-Ramsodit (GroenLinks-PvdA) c.s. over tijdig signaleren van misbruik en schijnconstructies (36.446, O)

In de Stand van de invoering NAU wordt de Eerste Kamer nader geïnformeerd over uitvoering van de motie. De Stand van de invoering NAU wordt in het eerste kwartaal van 2027 aan de Eerste Kamer verzonden.

10. Motie-Van Apeldoorn (SP) c.s. over uitspreken dat alle aanbevelingen van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten zo snel mogelijk uitgevoerd dienen te worden (36.446, L)

Op 6 november 2026 heeft het kabinet in een brief uiteengezet wat de stand van zaken van opvolging is. In die brief is ingegaan op de motie-Van Apeldoorn.